

Febelgra
united in
graphics

n°7

FIRST

juli 2025

Maandelijks tijdschrift van de federatie van de Belgische grafische industrie vzw

IMPRESSION

Sectorcijfers 2024

Programmawet

editie

- 3.**
Voorwoord
- 4.**
Sectorcijfers 2024 (Deel 2)
- 8.**
Programmawet: sociale en fiscale maatregelen
- 10.**
Invloed schorsingen op vakantie
Administratieve vereenvoudiging
- 11.**
EUDR: inzicht in verplichtingen
- 14.**
Terugblik Algemene Vergadering
- 15.**
Vraag van de maand: de
CMR-vrachtbrief
- 16.**
Nieuw lid: GraphicDSIGN
- 18.**
Betwisting e-facturatie
- 19.**
Activiteiten
- 20.**
Update cijfers
- 22.**
Snelnieuws
- 23.**
Papier in de kijker
- 24.**
Partners in Creativity

First Impression is het maandelijks tijdschrift van de federatie van de Belgische grafische industrie vzw
www.febelgra.be
Volg ons op sociale media:

www.linkedin.com/company/febelgra
www.facebook.com/febelgra
www.instagram.com/febelgra

Redactie Marisa Bortolin - Kelly Ciancimino - Kelly De Meuter -
Jeroen Van Eetvelde - Marc Vandenbroucke

Adres Febelgra vzw, Marsveldplein 2, 1050 Brussel - T + 32 2 680 06 68 -
info@febelgra.be

Drukwerk Antilope De Bie Printing

V.U. Marc Vandenbroucke, Marsveldplein 2, 1050 Brussel -
Lid van Unie van de Uitgevers van de periodieke pers vzw

VOORWOORD

Zomerreces en andere zaken

Marc Vandenbroucke – General manager

Voor velen onder ons is de pre-vakantiedrukke volop aan de gang. Gelukkig kunnen we binnenkort even op adem komen en de batterijen opladen – klaar voor wat hopelijk een dynamisch en succesvol najaar wordt.

Ook de federale regering gaat weldra met zomerreces, officieel vanaf 21 juli tot eind augustus. Een iets langere rustperiode dan de meesten onder ons gegund is, maar het is afwachten of de beloofde maatregelen uit het regeerakkoord nog tijdig gerealiseerd worden. Sommige maatregelen zijn er natuurlijk reeds, maar we kijken in het bijzonder uit naar de initiatieven die ondernemerschap versterken en onze sector opnieuw ademruimte bieden.

Op 19 juni hield Febelgra haar jaarlijkse Algemene Vergadering, dit keer op de sfeervolle locatie van

de nostalgische Carré in Willebroek. Het werd een memorabele avond waarop onze leden niet alleen inzicht kregen in de werking van Febelgra tijdens het voorbije jaar, maar ook konden genieten van een verrassende show van comedian-mentalst Gili en een smaakvol diner. En natuurlijk mocht een dansbaar slot in de Carré niet ontbreken. Een uitgebreid verslag en sfeerbeelden vind je verderop in dit nummer.

In deze editie publiceren we ook het tweede deel van de sectorcijfers 2024. Die geven een financieel-economisch beeld van de sector. We noteerden een lichte stijging van de totale omzet. Tegelijk zagen we een daling van de investeringen en een verslechtering van de handelsbalans. Kortom: gemengde signalen. Bovendien moeten we de

omzetstijging nuanceren, gezien het uitzonderlijke karakter van dit dubbel verkiezingsjaar. Zonder die tijdelijke boost was een daling wellicht realistischer geweest.

Meer dan ooit is samenwerking binnen onze industrie dus cruciaal. Geloof in een duurzame en toekomstgerichte sector blijft ons uitgangspunt, en Febelgra blijft zich daar maximaal voor inzetten.

Ook tijdens de zomer – zij het tijdelijk met een beperkte bezetting – blijven wij beschikbaar voor onze leden. Een politiek zomerreces nemen wij niet.

Namens het hele Febelgra-team wensen wij u een welverdiende en deugddoende vakantie toe!

Sectorcijfers 2024

DEEL 2: FINANCIIEEL-ECONOMISCH

In de vorige editie van First Impression presenteerden we het eerste deel van de sectorcijfers. Daarin kregen we inzicht in de tewerkstelling binnen de sector, waaruit bleek dat – na een daling van 4,76% in 2023 – het aantal werknemers in 2024 verder afnam met 3,08%. Dit betekent dat in het afgelopen jaar 237 arbeidsplaatsen sneuvelden om naar een aantal van 7.454 te evolueren. Ook het aantal werkgevers daalde met 7,65%. Wat vertellen de financieel-economische indicatoren? Volgen zij dezelfde trend? In deze editie lees je er alles over.

Omzet

De sectoromzet (exclusief dagbladen) steeg in 2024 met 0,99%, van €2,230 tot €2,252 miljard. Wanneer we de

dagbladen meenemen, die een daling van 5,67% lieten optekenen, zien we een lichte stijging van de totale omzet van €2,271 miljard naar €2,290 miljard.

Op zich kunnen we dit positief nieuws noemen, maar we moeten natuurlijk rekening houden met het feit dat 2024 een dubbel verkiezingsjaar was. Het is jammer dat er geen specifieke cijfers beschikbaar zijn over het aandeel van het verkiezingsdrukwerk, maar het is duidelijk dat verkiezingen een zekere boost geven die wellicht de omzetstijging ten belope van 22 miljoen euro verklaren. Als we ervan uitgaan dat het verkiezingsdrukwerk circa 30 miljoen euro vertegenwoordigde, dan bestaat de vrees dat de totale sectoromzet eerder daalde in 2024.

Maar hoe dan ook: de drukkerijen in 2024 realiseerden een omzetstijging van 2,46%; de pre-pressbedrijven kenden een omzetsdaling van -5,21%, evenals de afwerkingsbedrijven met -2,24%.

Tabel 1: Omzet van de grafische industrie per subsector voor de periode 2014-2024 (Bron: FOD Economie)

In €1.000.000	Dagbladdrukkerijen	Drukkerijen	Prepress	Afwerking	Totaal (excl.dagbladen)	Totaal (incl. dagbladen)
2014	140,79	2182,01	463,57	55,78	2701,36	2842,15
2015	111,45	2050,91	430,43	50,99	2532,34	2643,79
2016	58,45	1947,08	422,04	49,25	2418,38	2476,83
2017	52,90	1965,57	465,26	49,62	2480,48	2533,35
2018	44,04	2003,64	465,39	47,98	2517,02	2561,05
2019	39,74	2192,59	424,15	42,92	2659,66	2699,40
2020	31,80	1806,97	379,88	37,52	2224,37	2256,17
2021	34,60	1667,86	424,82	36,26	2128,94	2163,54
2022	39,15	1864,87	430,06	38,72	2333,65	2372,80
2023	40,90	1790,60	402,97	36,60	2230,17	2271,07
2024	38,58	1834,58	381,96	35,78	2252,32	2290,90

1. Positief nieuws is dat het segment van de dagbladen voor het tweede jaar op rij een omzetstijging vertoont, maar dit kan deels te wijten zijn aan het feit dat bepaalde dagbladen voor buitenlandse partners worden gedrukt.

De bijzondere kenmerken van de voorbije coronajaren nopen ons er toe om nog een laatste keer een vergelijking te maken met 2019 (het laatste 'normale' jaar). Hierdoor krijgen we volgend beeld van het omzetverlies:

- Drukkerijen: -16,33%;
- Afwerkingsbedrijven: -16,64%;
- Prepress: -9,95 %.

De afkoelende economie en beslissingen van grote retailers die, meestal met greenwashingredenen, hun offline marketing terugschroeven en over te schakelen naar digitale alternatieven, hebben een negatieve impact op de vraag naar commercieel drukwerk. Ondanks het feit dat hier onvoldoende cijfermateriaal over beschikbaar is, weten we ook dat er grote verschillen bestaan tussen

de diverse marktsegmenten van drukwerk. Zo doen de segmenten van boeken, large format printing, labels en etiketten, en verpakkingsdrukwerk het over het algemeen wél goed.

Investerings

Na een zekere opleving in 2023, daalden de investeringen in 2024 in bijna alle segmenten, met uitzondering van de afwerkingsbedrijven. Nominaal is dit slechts een fractie van de totale sectorinvesteringen.

Een daling van ruim 9% wijst op een verminderd ondernemingsvertrouwen in 2024. Nochtans zijn verdere automatisering en robotisering meer dan ooit het antwoord op de problematiek van hoge productie- en loonkosten. Dit is de enige manier om de concurrentiekracht te vrijwaren.

Buitenlandse handel – Handelsbalans

Op het vlak van buitenlandse handel is het zowel koud als warm blazen. De export steeg licht met 0,15%. Het aandeel in de totale omzet blijft hiermee ruim 31% bedragen (zie tabel 4). Kijken we echter naar de import, dan stellen we vast dat deze met 3,67% is gestegen. De handelsbalans kleurt hierdoor opnieuw rood met een tekort van 2,25 miljoen euro. Sedert 2021 is het reeds het derde jaar dat we een negatieve handelsbalans hebben. Voorheen gebeurde dit nooit.

Dit betekent dat onze concurrentiekracht ten opzichte van onze belangrijkste handelspartners (Nederland, Frankrijk en Duitsland) daalt. De oorzaken zijn legio: hogere

Tabel 2: Investerings in de Belgische grafische industrie voor de periode 2016-2024 (Bron : FOD Economie)

In €1.000.000	Dagbladdrukkerijen	Drukkerijen	Prepress	Afwerking	Totaal (excl.dagbladen)	Totaal (incl. dagbladen)
2016	2,70	102,60	20,60	3,10	126,30	129,00
2017	1,80	102,10	26,30	2,47	130,87	132,67
2018	4,73	84,35	28,40	2,53	115,28	120,01
2019	2,42	80,55	22,36	2,85	105,76	108,18
2020	1,68	58,26	19,31	1,33	78,90	80,58
2021	1,51	53,79	27,97	1,07	82,83	84,34
2022	1,44	62,37	22,28	2,00	86,65	88,09
2023	2,49	71,88	22,71	1,96	96,55	99,04
2024	2,39	63,83	20,92	2,96	87,71	90,10

energieprijzen, de structurele impact van de looninflatie en verstikkende regelgeving. Wat betreft dit laatste bracht het regeerakkoord enig soelaas, maar voorlopig blijft het wachten op praktische maatregelen die het ondernemerschap effectief ademruimte geven.

Handelspartners

De laatste vraag is wie de top vijf uitmaken van onze belangrijkste handelspartners inzake export en import in 2024? Hierna een overzicht (tabellen 5 en 6).

De kopposities voor zowel export als import bleven ongewijzigd. Nederland blijft onze belangrijkste exportbestemming, gevolgd door Frankrijk. Samen waren ze goed voor 48,5% van de export. In 2023 waren beide landen nog goed voor ruim 55% van de export.

Aan de importzijde blijft Frankrijk in koppositie, gevolgd door Nederland. Samen vertegenwoordigen zij 59,10% van onze import, hetgeen quasi hetzelfde percentage is als in 2023.

Tabel 3: Aandeel van export in de omzet (dagbladrukkerijen inbegrepen) voor de periode 2014-2024

In €1.000.000	Omzet export vs totale sector omzet		% totale omzet
2014	1052,00	2842,15	37,01
2015	949,00	2673,96	35,49
2016	983,00	2476,00	39,70
2017	921,00	2533,00	36,36
2018	930,00	2561,00	36,31
2019	765,00	2699,40	28,34
2020	650,00	2256,17	28,81
2021	669,54	2163,54	30,95
2022	737,27	2372,80	31,07
2023	716,75	2255,60	31,78
2024	717,84	2290,90	31,33

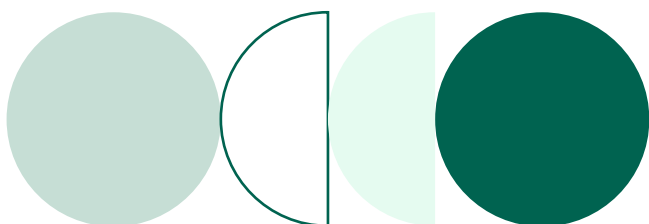
Onze drie belangrijkste handelspartners blijven dus Nederland, Frankrijk en Duitsland. Aan de importzijde is vooral de toename van het aandeel van China opmerkelijk, maar nominaal moet dit natuurlijk wel gerelativeerd worden.

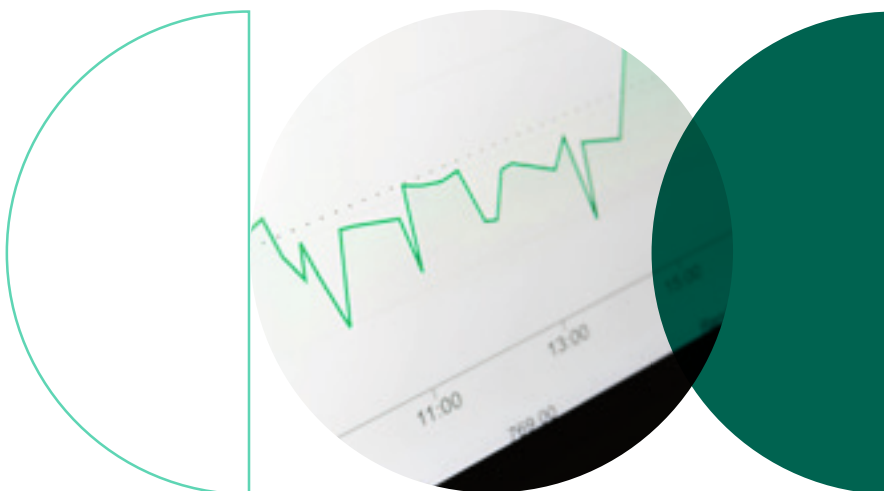
Samenvatting en conclusies

2024 lijkt op het eerste zicht een min of meer stabiel jaar. De dalende tewerkstellingscijfers bleven wel een constante, waarvan de bodem nog niet lijkt bereikt te zijn. Daarnaast zien we een lichte stijging van de export, die overschaduwd wordt door een

Tabel 4: Export en import in de Belgische grafische industrie (dagbladrukkerijen inbegrepen) voor de periode 2014-2024 (Bron: Agentschap Buitenlandse Handel). Lichte afwijkingen zijn mogelijk omdat hier HS codes gebruikt worden ipv NACE codes

In €1.000.000	Export (Mio EUR)	Evolutie (%)	Import (Mio EUR)	Evolutie (%)	Handels-balans (Mio EUR)	Evolutie (%)
2014	1052,00	-5,48	985,00	-7,51	67,00	39,58
2015	949,00	-9,79	758,00	-23,05	191,00	185,07
2016	983,00	3,58	734,00	-3,17	249,00	30,37
2017	921,00	-6,31	736,00	0,27	185,00	-25,70
2018	930,00	0,98	743,00	0,95	187,00	1,08
2019	765,00	-17,74	705,00	-5,11	60,00	-67,91
2020	650,00	-15,03	648,00	-8,09	2,00	-96,67
2021	669,54	3,01	759,18	17,16	-89,64	-4582,00
2022	737,27	10,12	740,80	-2,42	-3,53	-96,06
2023	716,75	-2,78	694,60	-6,24	22,15	527,48
2024	717,84	0,15	720,09	3,67	-2,25	-110,16

Tabel 5: De 5 belangrijkste exportlanden in 2024

	Export (€1.000.000)	% v/h totaal
Nederland	179,87	25,10
Frankrijk	167,65	23,40
Duitsland	72,69	10,10
UK	65,23	9,10
Verenigde Staten	30,07	4,20

Tabel 6: De 5 belangrijkste importlanden in 2024

	Import (€1.000.000)	% v/h totaal
Frankrijk	225,00	31,20
Nederland	200,58	27,90
Duitsland	60,59	8,40
China	49,10	6,80
UK	32,90	4,60

hogere stijging van de import. Wat betreft de totale sectoromzet zien we een lichte stijging van net geen 1%. Dit met de belangrijke kanttekening van het feit dat 2024 een verkiezingsjaar was.

Wanneer we rekening houden met de gestegen verkoopprijzen en het aandeel van het verkiezingsdrukwerk, is het meer dan waarschijnlijk dat de structurele omzet in feite gedaald is.

De oorzaken blijven grotendeels dezelfde:

- De ontspoorde grondstofprijzen en looninflatie in de periode 2022-2032 zorgden voor duurder drukwerk.
- Hierdoor haakten bepaalde klantengroepen (zoals grote retailers) af of verminderden hun volumes.
- Ook omwille van het eerste punt werd onze concurrentiekracht op de internationale markt moeilijker.
- Verstikkende – vooral door Europa opgelegde – regelgeving die ondernemers verhinderen om zich voldoende te focussen op hun business.

- De soms torenhoge taken die steden en gemeenten opleggen voor de distributie van ongeadresseerd drukwerk.

Finaal blijven de uitdagingen anno 2025 dus ook dezelfde als voorheen:

1. De aanhoudend moeilijke marktomstandigheden duwen veel printproducten richting het luxesegment. Hoewel de volumes dalen, blijft print ook in een hybride wereld onmisbaar. Van geboorte tot overlijden speelt print een rol in ieders leven.
2. De consolidatie binnen de sector zet zich voort, terwijl duurzaamheid steeds meer aandacht krijgt. In deze context worden wij niet geholpen door de (verkeerde) perceptie die bestaat bij de overheid en de consument. Daarom blijft De Indrukmakers-beweging belangrijk en moet zij ondersteund worden door alle stakeholders van de sector.
3. Maar print is NOT dead! En dat blijkt ook uit positieve signalen. Zo besliste Frankrijk onlangs om de 'Oui pub'-sticker, na een testperiode, niet nationaal in te voeren. In Duitsland

steeg de boekverkoop aan jongvolwassenen met 14% en grijpen lokale retailers steeds meer terug naar drukwerk, nadat een volledige overstap naar digitale marketing leidde tot forse omzetverliezen.

Meer informatie? Contacteer
marc.vandenbroucke@febelgra.be

Programmawet

Regering keurt eerste sociale en fiscale maatregelen goed

Op 27 mei 2025 keurde de federale regering het ontwerp van de eerste programmawet goed, met daarin de meest dringende sociale en fiscale maatregelen uit het regeerakkoord-De Weaver. Deze eerste fase richt zich vooral op urgente budgettaire kwesties; verdere maatregelen volgen later deze zomer. De wet wordt in het parlement ingediend met het oog op een snelle goedkeuring en publicatie. Hoewel de definitieve tekst nog licht kan wijzigen en de precieze inwerkingtreding nog moet worden vastgesteld, belichten we in dit artikel alvast de belangrijkste sociale en fiscale aandachtspunten.

Sociale maatregelen

1. Vrijstelling van de patronale bijdrage boven het loonplafond

Deze maatregel voorziet in een vrijstelling van werkgeversbijdragen voor het deel van het loon dat boven een door de Koning vast te leggen grensbedrag ligt. Dit betekent dat er voor hoge lonen geen volledige sociale bijdragen meer verschuldigd zijn. **Let op:** het exacte grensbedrag is op dit moment nog niet bekend.

Inwerkingtreding: 1 juli 2025.

2. Harmonisatie van de indexering van sociale uitkeringen en ambtenarenweden

Voortaan zullen sociale uitkeringen en ambtenarenweden geïndexeerd worden vanaf de derde maand die volgt op de maand waarin het indexcijfer overschreden wordt.

Een concreet voorbeeld voor werkgevers is de bedrijfstoeslag die wordt toegekend aan ex-werknemers in het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag (SWT).

Inwerkingtreding: 1 juli 2025.

3. Ouderschapsverlof voor langdurige pleegzorg

Het recht op ouderschapsverlof wordt uitgebreid naar werknemers die als pleegouder zijn aangesteld in het kader van langdurige pleegzorg (minstens zes maanden). Dit is een belangrijke stap richting een gelijke behandeling van pleeg- en biologische ouders.

Inwerkingtreding: 1 juli 2025 - van toepassing op aanvragen die vanaf die datum bij de werkgever worden ingediend.

4. Hervorming van de werkloosheidsreglementering

De programmawet bevat een grondige hervorming van de regels rond werkloosheidsuitkeringen.

De belangrijkste wijzigingen zijn:

- Tijdsbeperking van het recht op werkloosheidsuitkeringen;
- Aanscherping van de toegangsvoorwaarden;
- Verlenging van de referteperiode;
- Sterkere degressiviteit: hogere uitkeringen in het begin, snellere daling nadien;
- Beperking van de inschakelingsuitkeringen voor pas afgestudeerde jongeren (< 25 jaar) tot maximum 12 maanden.

Inwerkingtreding: gefaseerd vanaf 1 januari 2026.

5. Pensioenen

Wat pensioenen betreft, bevat de programmawet enkel bepalingen over indexering. Dit wijzigt er:

- De indexering van het wettelijk pensioen gebeurt drie maanden na de overschrijding van de spilindex.
- Voor de hoogste wettelijke pensioenen geldt een tijdelijke beperking van de indexering:
 - Volledige indexering (2%) als het totaal van de pensioenen lager is dan 5.183 euro;
 - Beperkte indexering tot 5.286,17 euro bij een totaal tussen 5.183 euro en 5.250 euro;
 - Forfaitaire verhoging van 36,17 euro bij een totaal van 5.250 euro of meer;
 - Geen indexering wanneer het totaal het absoluut maximum bereikt (vanaf 1 februari 2025: 8.291,60 euro bruto/maand).

Inwerkingtreding: 1 juli 2025.

Fiscale maatregelen

1. Aanpassing DBI-regime

Het DBI-regime voorkomt dubbele belasting op winst binnen een vennootschapsgroep: wanneer een dochtervennootschap al belast werd op haar winst, betaalt de moedervennootschap onder bepaalde voorwaarden geen belasting op de ontvangen dividenden.

- De programmawet verstrengt de voorwaarden om van dit regime gebruik te maken;
- De geplande verhoging van de participatiedrempel naar 4 miljoen euro gaat niet door. De grens van 2,5 miljoen euro blijft behouden;
- De overstap van een aftrek- naar een vrijstellingsregime zal wellicht deel uitmaken van een later wetgevingspakket.

2. Mildere aanpak bij eerste fiscale fout

Het regeerakkoord streeft naar een evenwichtigere relatie tussen fiscus en belastingplichtige. Een eerste stap werd nu genomen:

- Geen automatische belastingverhoging bij een eerste fout te goeder trouw;
- Invoering van het vermoeden dat de belastingplichtige te goeder trouw handelde;
- Na vier foutloze jaren begint opnieuw een schone lei, een nieuwe overtreding wordt dan weer een 'eerste overtreding';
- Later worden ook kortere aanslag- en onderzoekstermijnen ingevoerd.

3. Strijd tegen ontwijking effectentaks

Het tarief van de effectentaks blijft 0,15% op portefeuilles boven één miljoen euro, maar ontwijking wordt strenger aangepakt. Bij o.a. gesplitste rekeningen geldt voortaan een vermoeden van fiscaal misbruik, dat door de belastingplichtige weerlegd kan worden. Het is belangrijk dat men hier waakt over een evenwichtige toepassing, zodat niet elke belastingplichtige in deze context onterecht als fraudeur wordt beschouwd.

[Lees verder >](#)

4. Harmonisatie liquidatiereserve & VVPRbis

De liquidatiereserve is een fiscale gunstmaatregel voor kleine vennootschappen waarbij een deel van de winst opzij wordt gezet om later tegen een voordelig tarief uit te keren, nadat eerst 10% belasting werd betaald. De totale belastingdruk kwam dan op 13,64%. Het VVPRbis-regime biedt onder striktere voorwaarden eveneens een verlaagd tarief van 15% roerende voorheffing na een wachttijd. Tot voor kort verschilden de voorwaarden en belastingdruk tussen beide systemen, maar nu worden ze geharmoniseerd:

- De wachttijd wordt verkort van vijf naar drie jaar;
- Beide systemen krijgen een uniform tarief van 15% roerende voorheffing. Hierdoor stijgt de effectieve belastingdruk bij de liquidatiereserve van 13,64% naar 15%.

5. Andere fiscale maatregelen in de programmawet

- Exittaks bij emigratie vennootschappen;
- Uitbreiding 6% btw op sloop en heropbouw;
- Technische uitwerking van nieuwe fiscale regularisatieronde.

De meeste fiscale maatregelen zouden **vanaf 1 juli 2025** in werking treden.

Wat volgt er nog op korte termijn?

Er komt nog een tweede fase met verdere maatregelen, waaronder een volledige DBI-hervorming, een hervorming van het expatregime, autofiscaliteit, investeringsaftrek, woonfiscaliteit, meerwaardebelasting (grote politieke en technische uitdaging) en wijzigingen in de personenbelasting.

Wat staat er later deze legislatuur nog op de agenda?

Andere fiscale dossiers in voorbereiding voor deze legislatuur zijn onder andere: de invoering van versnelde afschrijvingen, de hervorming van collectieve bonussen, een kader voor kosten eigen aan werkgever, maatregelen inzake de gedeeltelijke vrijstellingen van doorstorting van bedrijfsvoorheffing (bv. bij ploegenarbeid).

Conclusie

De programmawet 2025 vormt een belangrijke eerste stap in een bredere hervorming inzake rechtvaardige fiscaliteit, sociaal beleid en responsabilisering. Veel maatregelen zijn al concreet, maar verdere uitwerking en bijkomende hervormingen worden later dit jaar verwacht.

SOCIAAL

Invloed schorsingen op jaarlijkse vakantie

Wat als je werknemer ziek wordt tijdens zijn jaarlijkse vakantie? Kan hij die vakantiedagen later nog opnemen? En hoe zit het met wettelijke feestdagen die samenvallen met de vakantieperiode?

Je vindt alle antwoorden in ons infoblad. Scan de QR-code voor een volledig overzicht.

Febelgra werkt mee aan administratieve vereenvoudiging

Minister Clarinval heeft recent alle sectoren uitgenodigd om actief mee te werken aan administratieve vereenvoudiging. Elke sector stelt daarbij eigen fiches op per thema, zoals werk, economie en landbouw, waarin concrete voorstellen worden geformuleerd om administratieve lasten te verlichten. Deze fiches worden afzonderlijk bezorgd aan het kabinet.

Ook Febelgra neemt actief deel aan dit overleg. Voor onze sector kaarten we onder meer knelpunten aan rond tijdelijke werkloosheid voor bedienden, naast andere administratieve obstakels die onze bedrijven onnodig belasten. Via deze weg willen we bijdragen aan een efficiëntere en meer werkbare regelgeving voor de sector.

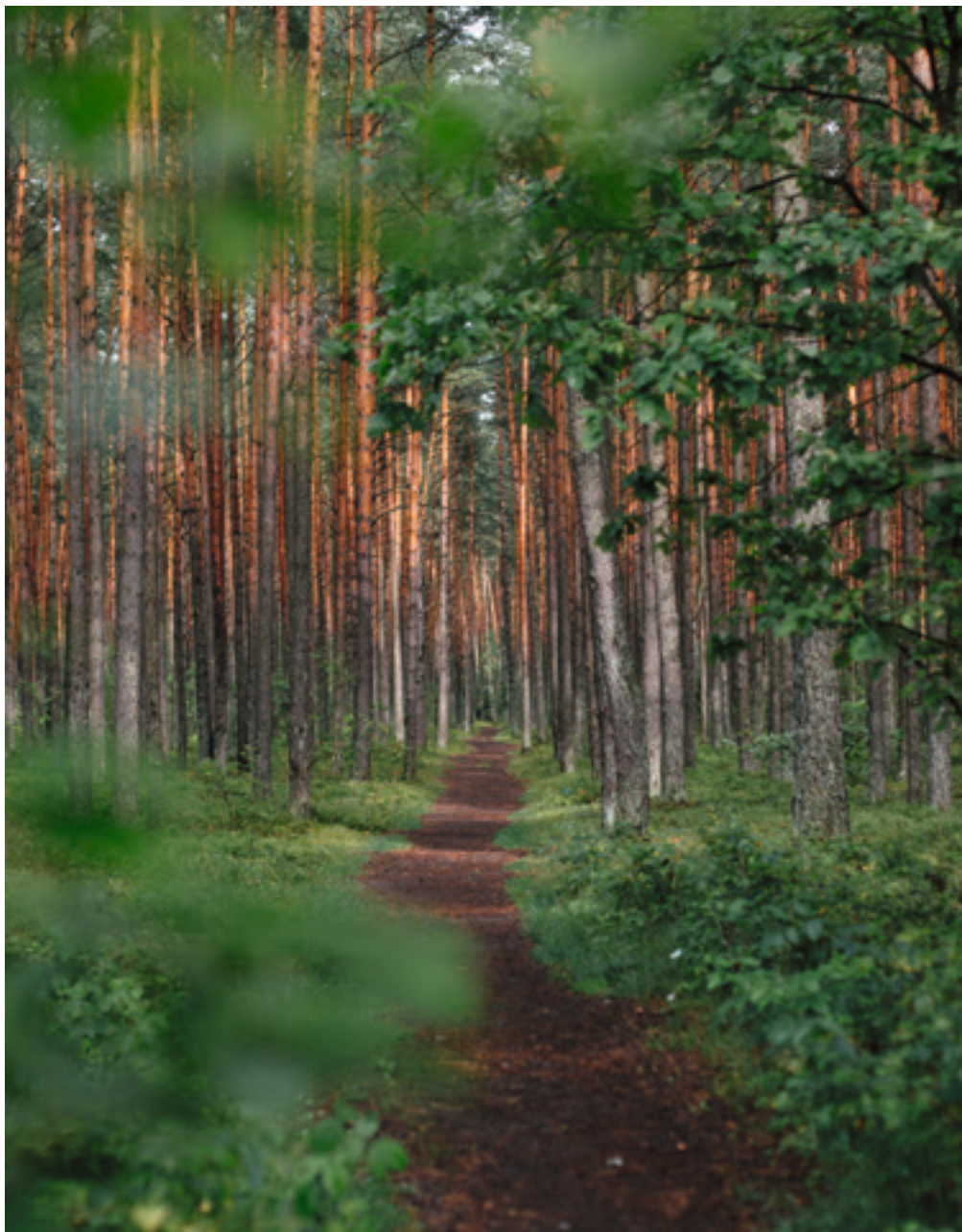
DUURZAAMHEID

EUDR en jouw drukkerij: stap voor stap inzicht in je verplichtingen

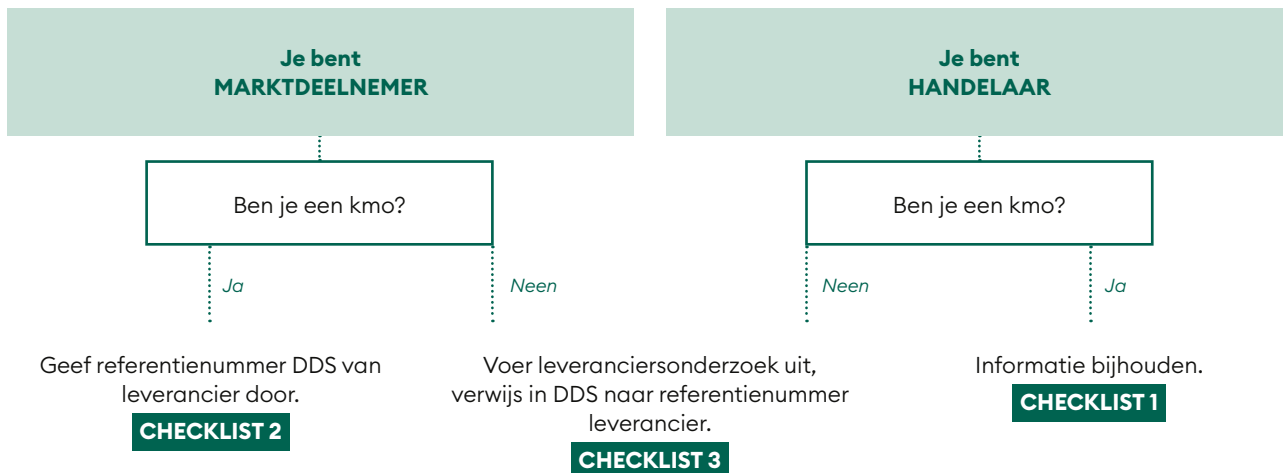
Onderstaand schema helpt je te bepalen hoe de EUDR op jou van toepassing is. Het leidt je stap voor stap door de kernvragen en is gekoppeld aan checklists die helpen bij het invullen van je verplichtingen. Zo weet je snel wat de EUDR van je drukkerij vraagt en wat je moet regelen.

- Als drukkerij ben je **marktdelnemer**, tenzij je klant zelf papier of karton aanlevert, dan geldt je als handelaar.
- **DDS** verwijst in onderstaand schema naar Due Diligence Statement of zorgvuldigheidsverklaring.
- Volgens de EUDR ben je een kmo zolang je op de balansdatum niet meer dan één van de volgende drie criteria overschrijdt:
 - balanstotaal: 25 000 000 EUR;
 - netto-omzet: 50 000 000 EUR;
 - gemiddeld personeelsbestand gedurende het boekjaar: 250.

Overschrijd je twee of meer van deze grenzen? Dan ben je geen kmo meer, maar een grote onderneming. De beoordeling gebeurt niet per bedrijvengroep, maar per kleinste entiteit binnen de groep.

Je bent een drukkerij gevestigd in de EU en koopt papier binnen de EU

Je klant kan altijd meer gedetailleerde info opvragen.

CHECKLIST 1

- ☐ Verzamel naam, geregistreerde handelsnaam/merk, postadres, e-mailadres en, indien beschikbaar, een webadres van de marktdeelnemers of handelaren die papier aan jou hebben geleverd; de referentienummers van de zorgvuldigheidsverklaringen;
- ☐ Verzamel naam, geregistreerde handelsnaam/merk, postadres, e-mailadres en, indien beschikbaar, een webadres van de marktdeelnemers of handelaren aan wie je jouw gedrukte producten levert;
- ☐ Bewaar gegevens gedurende 5 jaar.

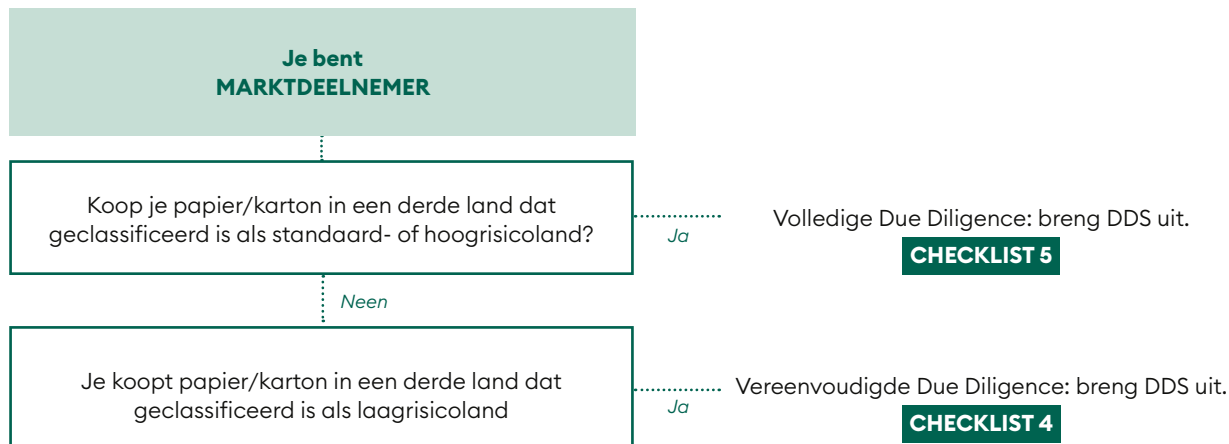
CHECKLIST 2

- ☐ Maak op verzoek het referentienummer van de zorgvuldigheidsverklaring van de papierleverancier beschikbaar bij de overheid;
- ☐ Beoordeel dat er geen of slechts een verwaarloosbaar risico is vastgesteld;
- ☐ Communiceer alle informatie die nodig is om zorgvuldigheid aan te tonen in de toeleveringsketen (geef het referentienummer door aan je klant);
- ☐ Bewaar gegevens gedurende 5 jaar;
- ☐ Verstrek relevante nieuwe informatie aan de bevoegde autoriteit en de volgende handelaar.

CHECKLIST 3

- ☐ Als je kan vaststellen dat er zorgvuldigheid is betracht, verwijst dan naar de zorgvuldigheidsverklaring van jouw papierleverancier; *Als je niet kunt vaststellen dat er zorgvuldigheid is betracht, ga dan naar CHECKLIST 4;*
- ☐ Beoordeel of er geen of slechts een verwaarloosbaar risico is vastgesteld;
- ☐ Maak je zorgvuldigheidsverklaring beschikbaar via het informatiesysteem;
- ☐ Communiceer alle noodzakelijke informatie in de toeleveringsketen om de zorgvuldigheid aan te tonen;
- ☐ Onderhoud je zorgvuldigheids-systeem (niet van toepassing voor kmo's);
- ☐ Maak een jaarlijks openbaar verslag (niet van toepassing voor kmo's);
- ☐ Bewaar gegevens gedurende 5 jaar;
- ☐ Verstrek relevante nieuwe informatie aan de bevoegde autoriteit en de volgende handelaar.

Je bent een drukkerij gevestigd in de EU en koopt papier buiten de EU

CHECKLIST 4

- ☐ Beoordeel de complexiteit van de waardeketen; risico op omzeiling of vermenging met producten van onbekende/standaard-/hoog-risico-oorsprong;
Als er risico bestaat, ga naar CHECKLIST 5;
- ☐ Als er geen risico is beoordeeld, verzamel informatie volgens checklist '**Informatievereisten**' via de QR-code;
- ☐ Beoordeel of er geen of slechts een verwaarloosbaar risico is vastgesteld;
- ☐ Maak je zorgvuldigheidsverklaring beschikbaar via het informatiesysteem;
- ☐ Communiceer stroomafwaarts in de toeleveringsketen alle noodzakelijke informatie om de zorgvuldigheid aan te tonen;
- ☐ Onderhoud je zorgvuldigheids-systeem (niet van toepassing voor kmo's);
- ☐ Maak een jaarlijks openbaar verslag (niet van toepassing voor kmo's);
- ☐ Bewaar de gegevens gedurende 5 jaar;
- ☐ Verstrek relevante nieuwe informatie aan de bevoegde autoriteit en de volgende handelaar.

CHECKLIST 5

- ☐ Verzamel informatie volgens checklist '**Informatievereisten**' via de QR-code;
- ☐ Voer een risicoanalyse uit volgens checklist '**Risicoanalyse**' via de QR-code;
- ☐ Beoordeel of er geen of slechts een verwaarloosbaar risico op ontbossing is vastgesteld;
- ☐ Als er risico bestaat, voer risicobeperking uit volgens checklist '**Risicobeperking**' via de QR-code;
- ☐ Maak je zorgvuldigheidsverklaring beschikbaar via het informatiesysteem;
- ☐ Communiceer stroomafwaarts in de toeleveringsketen alle noodzakelijke informatie om de zorgvuldigheid aan te tonen;
- ☐ Onderhoud je zorgvuldigheids-systeem (behalve kmo's);
- ☐ Maak een jaarlijks openbaar verslag (behalve kmo's);
- ☐ Bewaar gegevens gedurende 5 jaar;
- ☐ Verstrek relevante nieuwe informatie aan de bevoegde autoriteit en de volgende handelaar.

Meer informatie? Contacteer jeroen.vaneetvelde@febelgra.be

Raadpleeg hier de documenten waar in checklist 4 en 5 naar verwezen werd.

TERUGBLIK

Terugblik op de Algemene Vergadering

Een magische avond in de iconische Carré

Op donderdag 19 juni trokken we met onze Algemene Vergadering naar Carré, een plek met een rijke geschiedenis en een flinke dosis glitter. Van het Côte d'Or-paviljoen op Expo 58 uitgegroeid tot een van de bekendste clubs van het land, vormde deze locatie het perfecte decor voor een boeiende mix van formele agendapunten, verrassende momenten en waardevolle netwerkgelegenheden.

Algemene Vergadering

Voorzitter Denis Geers en General Manager Marc Vandenbroucke verwelcomden de aanwezigen met een warm openingswoord. Zoals gebruikelijk werden de statutaire agendapunten behandeld: de bijeenroeping werd bevestigd, het verslag van 2024 werd goedgekeurd, evenals de jaarrekening van 2024 en de begroting voor 2025.

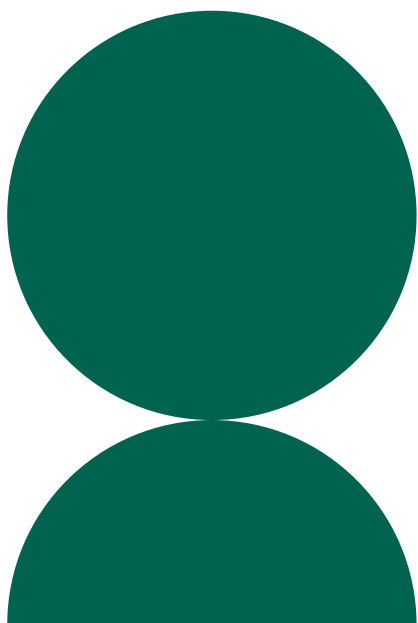
We waren bijzonder verheugd om opnieuw enkele nieuwe leden aan boord te mogen verwelkomen: AZ Print, Cartamundi, CTA IMT Liège, De Printshop (Clips), GraphicDSIGN en onze nieuwe Partner in Creativity, Landa Digital Printing, werden voorgesteld aan het publiek.

Daarnaast mochten we een nieuwe bestuurder verwelkomen in het bestuursorgaan: Kirsten De Dycker,

CEO en co-founder van Backstage Design & Print én voorzitter van Fespa Belgium. We wensen haar veel succes in haar nieuwe rol.

De vergadering gaf ook kwijting aan de bestuurders en de rekeningtoezichter voor hun beleid tijdens het afgelopen boekjaar. Tegelijk namen we afscheid van vier toegewijde bestuurders: Koen Braem, Marleen Deroost, Geert Gielen en Femke Helon. We bedanken hen oprecht voor hun jarenlange inzet en betrokkenheid bij onze federatie.

Het formele gedeelte werd afgerond met een activiteitenoverzicht.

Mentalisme met een knipoog

Na een verkwikkend drankje en enkele hapjes was het showtime voor Lieven Gheysen, alias Gili. Hij bracht een interactieve show vol humor, scherpe inzichten en onverwachte wendingen. Met zijn unieke mix van mentalisme en nuchtere logica wist hij iedereen te boeien, van de eerste minuut tot de laatste onthulling. Zijn optreden bracht ons aan het lachen, liet ons verbazen én toonde op meesterlijke wijze hoe het onverklaarbare vaak verrassend verklaarbaar blijkt.

Muzikale afsluiting

De avond werd afgesloten met een heerlijk walking dinner, waarbij collega's in een ontspannen sfeer bijpraatten. Op de achtergrond zorgden dj-beats voor de perfecte muzikale omlijsting, helemaal passend bij de unieke ambiance van de locatie. We kijken terug op een geslaagde en gezellige avond vol verbinding.

NIEUW LID

GraphicDSIGN

Van bijberoep tot printpartner voor de sector

Wat ooit begon als een creatieve uitlaatklep naast een carrière in de grafische sector, groeide uit tot een bloeiend en veelzijdig printbedrijf. Bart Leys, zaakvoerder van GraphicDSIGN in Weelde, levert al meer dan vijftien jaar sterk grafisch werk met een snelle service voor collega-drukkers en creatieve bureaus.

“Het is eigenlijk een uit de hand gelopen hobby,” lacht Leys. Met twintig jaar ervaring bij een grote speler als drukker, hoofdkleurmaker en aankoper, startte hij in 2008 als grafisch ontwerper in bijberoep. In 2012 volgde de sprong naar het fulltime ondernemerschap. Wat aanvankelijk begon als een grafisch bureau met drukwerk als extra service, is inmiddels geëvolueerd tot een moderne drukkerij gespecialiseerd in **stickers, etiketten, belettering en grootformaat** in kleine en snelle oplages - met in-house afwerkingen zoals letterpress en foliedruk. GraphicDSIGN biedt oplossingen die je niet overal vindt.

Partner voor de sector

Niet toevallig is 70% van de productie vandaag bestemd voor andere grafische bedrijven. Grafische bureaus en drukkers die bepaalde technieken niet zelf in huis hebben, kloppen graag bij GraphicDSIGN aan. Zelfs grote namen zoals Cartamundi doen een beroep op het bedrijf voor kleine oplages waarvoor zij zelf de capaciteit niet meer hebben.

Leys koos heel bewust voor een kleinschalige aanpak met oog voor kwaliteit én flexibiliteit, maar zonder personeel: “Geen loonlast, geen stress als het wat rustiger is. Natuurlijk betekent dat ook soms 7 op 7 werken, maar als je iets graag doet, voelt dat niet als een opoffering.” Die aanpak loont. Twee jaar geleden verhuisde GraphicDSIGN naar een nieuw atelier van 170 m² in Weelde, nadat de oorspronkelijke locatie in Vosselaar uit zijn voegen barstte. “Elk jaar groeien we zo’n 5 tot 10%, dat is perfect. Het moet niet gekker worden,” zegt de zaakvoerder nuchter.

Duurzaam met gezond verstand

Duurzaamheid bekijkt Leys met een kritische blik: “We testen regelmatig nieuwe duurzame materialen, maar de kwaliteit is niet altijd wat het moet zijn. Papier is en blijft duurzaam, daar geloof ik sterk in. Voor andere materialen proberen we vooral

afval te beperken. Je moet daarin realistisch blijven. Als bedrijf moet het economisch haalbaar blijven, want kosten moet je doorrekenen aan de klant. Ecologie mag geen excuus worden om prijzen te laten ontsporen en ik heb jammer genoeg vaak het gevoel dat het puur winstbejag is.”

Vakmanschap en technologie

De zaakvoerder ziet de creatieve wereld intussen veranderen: “Steeds meer mensen ontwerpen zelf in tools zoals Canva met vaak verrassend goede resultaten. Met artificiële intelligentie heeft de grafisch vormgever een haat-liefdeverhouding: “Het is tegenwoordig niet meer weg te denken. Ik gebruik het in beperkte mate, bijvoorbeeld voor repetitieve handelingen in Photoshop. Maar ik geloof dat de vakman het nog altijd haalt van de computer.” Hij blijft ook sceptisch over hoe AI getraind wordt: “Er zit vaak copyright op het beeldmateriaal waarmee die modellen gevoed worden. Dat is een ethische uitdaging.”

Een familiale toekomst

De zaakvoerder is positief over de toekomst van de industrie: “Ik blijf geloven in de grafische sector. Toen ik van school kwam, zeiden ze me dat ik geen werk zou vinden door de opkomst van het internet en de computer. Maar kijk nu: de sector is gewoon mee geëvolueerd.” Dankzij de technologie hebben we vandaag mogelijkheden die we vroeger niet hadden. Je kan je creativiteit botvieren zonder beperkingen.” En die passie geeft hij ook door: zijn dochter rondt binnenkort haar grafische opleiding af en zal mee in de zaak stappen. “De opvolging is verzekerd,” sluit de zaakvoerder trots af.

graph!cd'SIGN bv
design print web label shop

VRAAG VAN DE MAAND

Wat is de toekomst van de papieren CMR-vrachtbrief?

In België zijn zo'n dertien drukkerijen erkend om CMR-vrachtbrieven te drukken. Intussen maakt de Europese transportsector zich op voor een digitalisering, met de eFTI-verordening als basis voor elektronische uitwisseling van transportgegevens, waaronder de eCMR. Maar moet iedereen deze zomer overstappen op digitale CMR-vrachtbrieven?

Digitale verplichting voor overheden

De eFTI-verordening verplicht **overheden** digitale transportdocumenten te aanvaarden, op voorwaarde dat ze via een erkend eFTI-platform worden aangeboden. Die verplichting zou oorspronkelijk op 1 augustus 2025 ingaan, maar is uitgesteld naar **9 juli 2027** door vertraging bij de uitwerking door de Europese Commissie. Dit betekent niet dat bedrijven

verplicht zijn om digitale documenten zoals de eCMR te gebruiken. De verordening verplicht enkel overheden om digitale documenten te accepteren. **De papieren CMR blijft dus toegestaan en rechtsgeldig.**

Juridisch gelijkwaardig

Wat wél verandert vanaf juli 2027, is dat de eCMR officieel **dezelfde juridische waarde** krijgt als de papieren CMR. Overheidsdiensten zoals politie, douane of inspectie moeten digitale vrachtbrieven dan op dezelfde manier aanvaarden en behandelen als papieren exemplaren.

Keuzevrijheid

Transporteurs en opdrachtgevers mogen blijven kiezen of ze digitaal of op papier werken. De papieren versie mag en zal voorlopig blijven bestaan. In de praktijk kunnen opdrachtgevers wel contractueel bepalen dat ze een eCMR willen gebruiken, maar dat is een commerciële afspraak, geen wettelijke verplichting.

Wellicht zal de vraag naar papieren CMR's op termijn afnemen, omdat eFTI-platformen steeds beter integreren met bestaande softwaresystemen en het delen van transportgegevens digitaal eenvoudiger én veiliger wordt.

Uitzondering

Vandaag is het gebruik van de eCMR enkel verplicht bij **afvaltransport** binnen Vlaanderen. In alle andere gevallen is het gebruik optioneel, zolang het document via een erkend platform gedeeld wordt.

En de toekomst van de papieren CMR?

Volgens de FOD Mobiliteit zijn er nog **geen plannen om de papieren CMR volledig uit te faseren**. De Europese Commissie zal in 2029 evalueren of een digitale verplichting wenselijk is, maar een eventuele uitrol zou dan nog jaren op zich laten wachten.

Conclusie

Nee, bedrijven hoeven deze zomer niet verplicht over te stappen op de eCMR. De papieren vrachtbrief blijft voorlopig toegestaan. De eCMR komt er als een volwaardig alternatief, maar bedrijven behouden hun keuzevrijheid. Pas vanaf 9 juli 2027 moeten overheden digitale vrachtbrieven accepteren, voor bedrijven verandert er dan nog niets verplichttends.

Meer informatie? Contacteer jeroen.vaneetvelde@febelgra.be

JURIDISCH

Peppol-facturen betwisten: wat als je het niet eens bent

Vanaf 1 januari 2026 zijn alle btw-plichtige ondernemingen in België verplicht om bij B2B-transacties gestructureerde e-facturen te gebruiken. Die worden via het Peppol-netwerk rechtstreeks tussen de boekhoudsoftware van verzender en ontvanger uitgewisseld.

Peppol-facturen betwisten: wat als je het niet eens bent

Vanaf 1 januari 2026 zijn alle btw-plichtige ondernemingen in België verplicht om bij B2B-transacties gestructureerde e-facturen te gebruiken. Die worden via het Peppol-netwerk rechtstreeks tussen de boekhoudsoftware van verzender en ontvanger uitgewisseld.

We benadrukken al langer dat nú het moment is om je hierop voor te bereiden. Ondernemingen doen er goed aan tijdig te investeren in boekhoudsoftware die compatibel is met Peppol en de nodige functionaliteiten biedt voor correcte verwerking én controle van inkomende facturen.

Wat als je het niet eens bent met een ontvangen factuur?

Volgens het Belgisch handelsrecht moet een onderneming die niet akkoord gaat met een ontvangen factuur, deze actief en tijdig protesteren. Gebeurt dat niet, dan wordt ervan uitgegaan dat de factuur stilzwijgend is aanvaard. Dit geldt ook voor elektronische facturen die via Peppol worden ontvangen.

Peppol biedt geen ingebouwd protestmechanisme

Het Peppol-netwerk zelf bevat geen standaardfunctionaliteit om facturen te betwisten. Of je die mogelijkheid hebt, hangt dus af van je boekhoudsoftware. Sommige pakketten bieden een optie om facturen eerst goed te keuren of expliciet af te wijzen vóór ze worden geboekt. Dat is een handige en

efficiënte manier om betwistingen correct te registreren en te communiceren.

Beschikt je software niet over zo'n functie? Dan blijft de klassieke weg via een formele, schriftelijke betwisting noodzakelijk, bij voorkeur per e-mail of aangetekende brief. Vermeld daarbij steeds duidelijk het factuurnummer, de datum en de reden van je betwisting.

Tip: kies software met betwistingsopties

Bij de keuze van je boekhoudsoftware is het dus sterk aan te raden om na te gaan of er mogelijkheden zijn om inkomende facturen te controleren, goed te keuren of te weigeren. Zo voorkom je misverstanden en beschik je over een duidelijk spoor van communicatie.

Kortom: betwist tijdig, onderbouw je standpunt goed en zorg dat je digitale processen hierop voorbereid zijn. Zo vermijd je onaangename verrassingen wanneer de e-facturatieverplichting van kracht wordt.

➔ **Meer informatie? Contacteer**
marc.vandenbroucke@febelgra.be

ACTIVITEITEN

Najaarsevents

Het voorjaar ronden we intussen af met onze Algemene Vergadering, maar achter de schermen wordt al volop gewerkt aan het najaar. Na de zomer staan er opnieuw een reeks boeiende en inspirerende events op de planning. Meer info volgt binnenkort via onze website en sociale media!

**PrintBar
Limburg &
Brabant**

**Empack
Mechelen**

**PrintBar
West-
Vlaanderen**

**Meet &
Learn**

© Martin Corlazzoli

Expo: Typefaces

Industriemuseum Gent

11.07.25 – 22.02.26

De tentoonstelling Typefaces ademt de sfeer van een drukatelier en brengt de boeiende geschiedenis van houten letters sinds de 19e eeuw. Van de verrassende typefaces van resident Jan Vermandere tot digitale revivals door LUCA-studenten, van het diepgravende onderzoek van Jo De Baerdemaeker naar de

oorsprong en evolutie tot een open maakplek waar je zelf aan de slag kan: Typefaces viert de kracht en schoonheid van typografie in al haar vormen. Een must-see! Van 11 juli tot 22 februari 2026 in het Industriemuseum in Gent. Tickets en meer informatie via de QR-code.

LONEN EN INDEXEN

update cijfers

	Gezondheidsindex	Afgevlakte index
dec 24	133,73	130,42
jan 25	135,52	131,18
feb 25	135,79	131,87
mrt 25	135,91	132,53
apr 25	134,77	132,79
mei 24	134,54	132,55

Indexprognose

Arbeiders PC 130

Juli 2025: 1,43%

Bedienden PC 200

Januari 2026: 1,64%

Je kan de laatste actuele cijfers steeds raadplegen op onze website:

RSZ-percentages						
vanaf 01.01.2025	ARBEIDERS			BEDIENDEN		
	Bedrijf 1	Bedrijf 2	Bedrijf 3	Bedrijf 1	Bedrijf 2	Bedrijf 3
	<10 psl	10-19 psl	≥ 20 psl	<10 psl	10-19 psl	≥ 20 psl
Basisbijdragen	19,88	19,88	19,88	19,88	19,88	19,88
Overige bijdragen	11,17	12,86	12,91	5,60	7,29	7,34
Fondsen bestaanszekerheid	1,46	1,76	1,76	0,23	0,23	0,23
Totaal WG bijdragen	32,51	34,50	34,55	25,71	27,40	27,45

De eenmalige betaling voor jaarlijkse vakantie is niet opgenomen in deze tabel.

Sociale loonlast arbeiders (PC130)						
vanaf 01.01.2025	1 PLOEG		2 PLOEGEN		3 PLOEGEN	
	coëfficiënt	percentage	coëfficiënt	percentage	coëfficiënt	percentage
Tijdslast 1	1,2103	21,03%	1,3032	30,32%	1,5130	51,30%
Tijdslast 2 zonder sociale lasten	0,0238	2,38%	0,0246	2,46%	0,0246	2,46%
Sociale lasten	1,5313	53,13%	1,5313	53,13%	1,5313	53,13%
Totale sociale loonlast	1,8771	87,71%	2,0202	102,02%	2,3415	134,15%

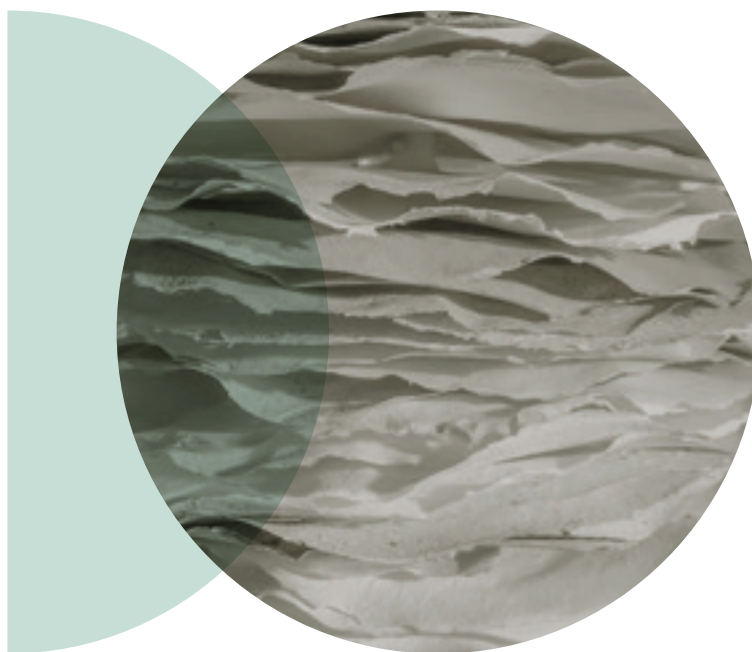
Berekeningen op basis van een bedrijf met ≥ 20 personeelsleden en loonklasse XIV.

Er werd rekening gehouden met de niet doorstorting van de voorheffing van 22,80% bij ploegenarbeid.

Sociale loonlast bedienden (PC200)		
vanaf 01.01.2025	coëfficiënt	percentage
Tijdslast 1	1,2703	27,03%
Tijdslast 2 zonder sociale lasten	0,0906	9,06%
Sociale lasten	1,3114	31,14%
Totale sociale loonlast	1,7561	75,61%

Er werd geen rekening gehouden met de structurele lastenvermindering, de ecocheque van €250 (voltijdse bediende) en de premie van €250 (invoege vanaf 2016).

Loonindex*		
Jaar	Datum	Index
2025	01.01.2025	213,74
2024	01.04.2024	208,47
	01.01.2024	204,43
2023	01.02.2023	202,89
2022	01.12.2022	198,96
	01.10.2022	195,10
	01.08.2022	191,33
	01.05.2022	187,63
	01.02.2022	183,99
	01.01.2022	180,43

*Evolutie van uurloonkost op basis van uurloonkost in januari 1993
(€ 18,8878 en loonindex 100). De berekening is gebaseerd op loonklasse 14.

Papierindexen					
Datum	Offset houtvrij	Maco houtvrij	Maco houthoudend	Maco hh LWC offset 60g	Maco hh SC offset 56g (A)
31.05.2025	350,32	354,90	364,62	353,37	375,88
30.04.2025	350,32	354,90	364,62	353,37	375,88
31.03.2025	350,32	354,90	364,62	353,37	375,88
28.02.2025	350,32	354,90	364,62	353,37	375,88
31.01.2025	352,91	354,90	364,62	353,37	375,88
31.12.2024	356,36	356,65	367,10	355,59	378,60
30.11.2024	359,81	360,15	367,10	355,59	378,60
31.10.2024	359,81	361,02	367,10	355,59	378,60
30.09.2024	361,54	366,26	367,10	355,59	378,60
31.08.2024	361,54	366,26	367,10	355,59	378,60
31.08.2024	361,54	366,26	367,10	355,59	378,60
31.07.2024	361,54	366,26	366,65	354,70	378,60
30.06.2024	361,54	366,26	367,10	355,59	378,60
31.05.2024	361,54	364,51	367,10	355,59	378,60

De papierindexen geven de evolutie weer van de aankoopkosten van papier, één van de voornaamste grondstoffen in de grafische nijverheid. Er worden indexen berekend voor het offset houtvrij papier, het MACO houtvrij papier en het MACO houthoudend papier. Referentiepunt zijn de aankoopkosten op 01.01.1973. De indexen van de papieren worden op die datum gelijkgesteld aan 100.

De meeste recente cijfers vind je op onze website www.febelgra.be onder 'Diensten / Commercieel / GIL-etiket'.
De auteurs, de redactie en de uitgever streven naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie waarvoor ze echter niet aansprakelijk kunnen worden gesteld.

SNELNIEUWS

Voorsprongtrajecten

De werkvloer verandert sneller dan ooit. Maar hoe zorg je ervoor dat je medewerkers gemotiveerd blijven, zich ontwikkelen en klaar zijn voor de toekomst? Met de voorsprongtrajecten ondersteunen de Vlaamse overheid en Europa bedrijven met gratis begeleiding om grote sprongen te maken.

Het einddoel? Sterke, toekomstgerichte werkvloeren waarin iedereen mee is. En groei voor jouw bedrijf. De voorsprongtrajecten worden door professionele dienstverleners begeleid en zijn steeds op maat van jouw onderneming én de tijdsinvestering die je kunt maken. **Meer weten of inschrijven?** Alles is te vinden op voorsprongtrajecten.be.

Ontmoet gemotiveerde schoolverlaters

Ben je op zoek naar jonge, gemotiveerde talenten die binnenkort de arbeidsmarkt betreden? Dan is het Pitch & Connect-netwerkevent dé kans om in minder dan twee uur in contact te komen met laatstejaars van 16 SODA-scholen. SODA staat voor Stiptheid, Orde, Discipline en Attitudes: kwaliteiten die deze leerlingen onderscheiden en waar werkgevers naar op zoek zijn. Onder de deelnemende scholen vind je ook instellingen met grafische richtingen, zoals KTA Brugge, Athena campus Heule,

De Voorstad Aalst en Campus De Brug Vilvoorde.

Per school krijgen slechts 15 werkgevers de kans om hun bedrijf te presenteren en direct in gesprek te gaan met de leerlingen. Zo kan je snel en efficiënt je toekomstige medewerkers ontmoeten en overtuigen. Meer informatie en inschrijven kan je vinden via de QR-code.

Belg verkiest papier en karton als duurzame verpakking

Papier en karton zijn de absolute favorieten van de Belgische consument als het over duurzame verpakkingen gaat. Dat blijkt uit recent onderzoek in opdracht van Papier.be en haar Europese tegenhanger Two Sides. **Maar liefst 4 op 10 Belgen beschouwen deze materialen als de beste keuze** voor het milieu, gevolgd door glas.

De troeven? Recycleerbaarheid, milieuvriendelijkheid en gebruiksgemak. Papier, karton en glas scoren stuk voor stuk hoog op deze eigenschappen en genieten dan ook een groot vertrouwen van de consument.

Uit het onderzoek blijkt ook dat verpakkingen een steeds grotere rol spelen bij aankoopbeslissingen. Zo vermijdt 35% van de Belgen winkels die veel niet-duurzame verpakkingen gebruiken. 34% is zelfs al van merk veranderd om die reden. Opvallend: evenveel mensen zijn bereid meer te betalen voor producten die duurzaam verpakt zijn. Meer resultaten op papier.be.

Printgroep Reproduct breidt uit

De Gentse printgroep Reproduct, onder leiding van ondernemer Didier Martens, nam onlangs zowel Kopie Deleye uit Roeselare als Top Copy uit Gent over. Kopie Deleye, een digitale drukkerij met meer dan dertig jaar ervaring, werd overgedragen door de familie Vinckier-Deleye.

Het vertrouwde team blijft aan boord, met Tom Vinckier als operationeel verantwoordelijke. Tegelijkertijd fuseert Reproduct met Top Copy, sinds 1990 een gevestigde waarde in printoplossingen voor studenten, scholen en universiteiten. Ook hier blijft het volledige team aan de

slag. Met deze overname versterkt Reproduct zijn positie op de onderwijsmarkt. De groep is al actief in Gent (met Reproduct, Dunant Print en Basicdesign) en in Mortsel (Qua-3).

Bron: Grafisch Nieuws.

Deel je nieuws!

Heb jij groot of klein nieuws te melden? Laat het ons weten en deel je nieuws met de sector! Stuur je bericht naar onze redactie via info@febelgra.be en voeg dit adres toe aan je perslijst.

PAPYRUS

SMARTER WAYS FOR
BETTER DAYS

MultiDesign® Rough

MultiDesign Rough 1.5 Soft White Waar karakter en kwaliteit samenvallen.

MultiDesign Rough 1.5 Soft White is niet zomaar een premium offsetpapier. Het is een papier dat opvalt zonder te schreeuwen; met een voelbare textuur, een royale opdikking (1.5) en een zachte witte tint die verhalen diepgang geeft.

Dankzij de unieke oppervlaktebehandeling garandeert het een haarscherpe reproductie in offset-, inkjet- én laserproducties.

Verkrijgbaar in diverse varianten – van het subtielere Original Soft White (1.3) tot het expressieve Volume Soft White (1.85) – biedt MultiDesign

flexibiliteit zonder in te boeten aan uitstraling.

Voor uitgevers, ontwerpers en drukkers die kiezen voor een papier dat de inhoud niet alleen draagt, maar ook voelbaar verrijkt. Voor wie gelooft dat het tastbare mee het verschil maakt.

First Impression werd gedrukt op **MultiDesign Rough 1.5 Soft White 120 g/m²** (binnenwerk) en **MultiDesign Rough 1.5 Soft White 240 g/m²** (cover).

Partners in Creativity

 EASYPAY GROUP
INNOVATION IN HR

 Monizze

antalis TM

 SELECT | **baople**

artience
TOYO INK EUROPE

Lab9 PRO

JOZEF MICHEL
OLD PAPIER

Canon

VINK
plastic solutions and more

 DATALINE

 WINTER & COMPANY
Direct Ink Coatings
since 1985

 IGEPA

SARPI **VEOLIA**

PAPYRUS

 HEIDELBERG

Landa DIGITAL
PRINTING